

Uredništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Rokopisov ne vrača.

Poštnina plačana v gotovini.

Izhaja vsak četrtek
zjutraj in stane s
poštnino vred
celoletno 24 Din.
leta 12 Din.
leta 6 Din.
Posamezna številka

SRBSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravišтво v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Telefon štev. 7.

.....
Inserati: Ena šest-
stolpna petitvrsta
stane 1 dinar 25 par.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 75 p

18. štev.

Gornja Radgona, dne 3. maja 1923.

V. leto.

Osebni in načelni nasprotnik.

„Nasprotnik načela, a prijatelj osebe“.
(Sv. Avguštin.)

Kaj je osebno sovraštvo in kaj politično-načelno nasprotstvo, marsikateri inteligent ne ve in meša oba pojma v en lonec. Naravno, da nastane iz takega mešanja pojmov pravcata godlja. Kratko in jasno rečeno: Politično nasprotstvo ni in ne sme biti osebno nasprotstvo, iz katerega se izcimi navadno strastno sovraštvo s vsemi svojimi nelepimi posledicami. — Jaz za svojo osebo imam lahko najbolj zagrizenega (pa doslednega in logično mislečega) pristaša meni nasprotne stranke za najboljšega prijatelja. V politiki gredo najina mnenja, najina pota do ekstremov (skrajnosti) narazen, osebno pa vlada med nama najlepše soglasje, dušna harmonija. Trditev, da je to nemogoče, ne drži, ker je to mogoče. Zamorejo se pa obnašati po tem receptu le ljudje z globoko srčno kulturo. — Že veliki učenjak in cerkveni pisatelj sv. Avguštin je zapisal za njegovo dobo značilne besede: Nasprotnik načela, a prijatelj osebe. In sv. Avguštin gotovo ni bil duševno omejen, ali pa politično neizkušen, kakor bodo nekateri čitatelji teh vrstic za hip in nepremišljeno rekli o — meni. — Res je, da je naše krščansko socialno časopisje pisano v zelo ostrem tonu. Ta ton pa je potreben, kakor je bil Kristus potreben bič, da je izgnal iz božjega hrama menjalce in barantače. Za boj rabimo ostro orožje, ker branimo in imamo pravico, braniti svoja načela, katera smatramo za edino prava, nasprotniki pa zopet svoja načela, katera smatrajo tudi za edinozveličavna. Radi prepričanja pa naj bi razjedalo moje pošteno srce sovraštvo do sočloveka? Kdor zaradi političnega prepričanja svojega sočloveka osebno sovraži, ravna zelo nespametno in daje okolici žalostno spričevalo o svoji srčni izobrazbi.

Jasno je, da mora biti politični boj, še jasneje pa je pravemu kristjanu, da ne sme biti radi političnega boja osebne sovraštva. Političnega bojnega razpoloženja ne bo odpravilo nobeno še tako solzavo in četudi dobro mišljeno slogaštvo; kajti složiti se ne da laž z resnico, voda z ognjem, jasna dogma z zmoto itd.

Večkrat se čuje: Bodimo vsi eno! Lepe besede so to a nič več kakor besede. Človek, ki to želi, brezdvomno ni slab človek, ima celo krščansko dušo, je blagega značaja, dober sosed in nevemkajševse, ni pa dober politik. Kajti lahko je biti eno z nasprotnikom v boju za narodne pravice, za gospodarski napredek, ako bi vsi Slovenci bili res Slovenci, ne pa Nemci ali Srbijanci. To samo za primer. Težje se da enotnost doseči v boju za verska načela.

Časopisje, ta naša velesila ni drugo kakor naše protiorožje. Ako me kdo napada v časopisu, mu bom jaz odgovoril v svojem in mu posvetil, ako sem v pravici, ako pa bo moj nasprotnik (ne sovražnik) v pravici, pa bo on molčanje moje vzel za dokaz resnice po starorimskem pravilu: Qui tacet, consentire videtur. (Kdor molči, pritruje).

Zato pa proč z osebnim sovraštvom povsod, kjer vlada načelno nasprotstvo. Vem, da bo ostal ta glas še manj kot glas vpijočega v puščavi naše nekulturne dobe, pa nič zato! Morda pade zrnce v kako dobro gredo in vsklje! — S to željo sem napisal te vrstice.

„Wie sich der kleine Moritz die Reise um die Welt vorstellt?“

ali: Kako si predstavljajo slovenski centralisti uresničenje naših zahtev?

Slovenski centralisti so silno poparjeni vsled svojega poraza pri zadnjih volitvah. Tem ljudem kar ne gre v glavo, kakor je to mogoče, da Slovenec, pohlevni in hlapčevski Slovenec, kar ne mara več biti hlapec, da se ne mara več priklanjati niti Dunaju niti Belgradu niti Rimu in to niti pod visokodonečo „jugoslovansko firmo“ ne! Zato poskušajo ti ljudje na vso moč dokazati, da je vsak, kdor se ne priklanja Belgradu „veleizdajalec“, da ni „Jugosloven“, ampak je „staroavstrijski ostanek“. Le pogledimo, kaj pravi „Jutro“ (od četrtega): Kakor sta bili po Radičevem komplotu dve stranki v državi: ena državotvorna, druga pa za njeno cepljenje, tako naj se med Slovenci izvrši nujna grupacija: na eni strani pod narodno zastavo „nacionalna jugoslovanska fronta“, na drugi strani pa pod črno zastavo „separatistični ostanki pokojne Avstrije“. — Torej: Kdor pravi, da je Slovenec, ta je „separatistični ostanek pokojne Avstrije!“ Priznamo, da tako debelega in mastnega pljunka v lastno in domačo slovensko skledo še ni izpljunil doslej menda noben slovenski list! In zakaj naša centralistična gospoda tako pljuje na svoj lastni rod? Ker slovenska masa ni volila demokratskih centralistov, ampak se je odločila za Slovenstvo! To našo centralistično gospodo silno boli, ker vidijo, da ne bodo mogli več kar tako na slepo prodajati slovenskih interesov v Belgradu, s čegar pomočjo bi mogli za večno zavladati nad slovenskimi „klerikalci“ in avtonomisti. Oni so pripravljene Belgradu izročiti vse slovenske denarne vire, vse slovensko gospodarstvo, pripravljene so naše šolstvo vreči nazaj na macedonsko stopinjo, samo da bi kakšen Žerjavovič lahko „farje gonil“. Zato se pa v Sloveniji ne bo ljudstvo razdelilo v „jugoslovansko“ in „staroavstrijsko“ fronto, kakor bi to želeli slovenski podrepači Sv. Pribečevića, ker se je že razdelilo pri zadnjih volitvah na „slovensko“ in na „protislovensko“ fronto. Z ljudmi, ki nas hočejo poriniti pod belgrajsko komando, smo gotovi, brez obzira na to, ali so „napredni“ ali „klerikalni“. Prodajal nas ne bo nihče več in nikdar več, tudi „naprednjaki“ ne in „jugosloveni“ ne. Je ni firme, da ne bi nekoliko bližje pogledali, kaj se za njo skriva. Z „jugoslovanstvom“ uganja danes zlasti velik del takozvane slovenske „napredne“ inteligence neverjetne zlorabe. Ti ljudje proglašajo kar meni nič — tebi nič vsakega, kdor ni za centralizem, torej kdor ni za hlapčevanje, za „izdajalca“ in za „proti-jugoslovana“. Kakor da bi bila „centralistična ureditev države“ isto, kar je „jugoslovanstvo“. Takih logičnih skokov je zmožna menda samo — inteligenca... Po tej pameti ni nihče „Kranjec“, ampak je „protikranjec“, komur se n. pr. upira kislo zelje in še kislejši cviček. Tudi ni nihče „inteligent“, kdor ne nosi cvikerja. Tudi ženske, ki se na pustni torek oblečejo v moško obleko, za tistih par ur niso več ženske. — Bože nas sačujaj pred tako pametjo.

Obmejni Slovenci!
Zbirajte
za Obmejni tiskovni sklad!

Tedenske novice

Samo en kamen, o plemeniti prijatelji otrok, pošljite za razširjenje prenapoljenega doma malih ubogih otročičev. Vsaki najmanjši milodar je dobro sprejet. Naslov: Dom sv. Josipa za ubogu siročad Leskovac kraj Zagreba.

Nemške motorne ladje za Jugoslavijo. Jugoslavija je že prošlo leto na račun reparacij naročila v Nemčiji 16 220 do 250 tonskih motornih ladij, katerih že 6 izvršuje svojo službo na Donavi in na Savi. Ostalih 10 je že na poti v Beograd.

Dragocenosti kralja Nikite. Med dragocenostmi kralja Nikite so našli več vreč, v katerih je bilo veliko število odlikovanj z brilanti, delnice, zlate stvari, slovita slika sv. Vasilija in drugi predmeti. Skupna vrednost najdenih dragocenosti znaša nad 20 milijonov dinarjev. Vse te stvari postanejo državna last.

V Nemški Avstriji je v obtoku bankovcev za 4388 milijard kron. Na vsako osebo pride torej nad 700.000 K gotovega denarja.

Napetost med Madžarsko in Čehoslovaško. Madžarske obmejne čete in bande so na čehoslovaški meji napadle češko finančno stražo ter ubile čehoslovaškega finančnega uradnika. Zaradi tega je Čehoslovaška popolnoma zaprla meje proti Madžarski in sploh ne pusti niti ljudi niti blaga čez granico. To bo trajalo toliko časa, dokler se Madžarska pri čehoslovaški vladi ne bo opravičila in ne bo dala primerne zadoščenja.

Srečni dediči. Neki šofer iz Rima je po nekem sorodniku v Ameriki podedoval 85 milijonov dolarjev. Neki poljski židovi pa so po svojem sorodniku podedovali 180 milijonov dolarjev, kar pomeni v našem denarju okoli 70 milijard kron.

Velika železniška nesreča v Postojni. Dne 23. t. m. je tržaški-dunajski osebni vlak v Postojni trčil v tovorni vlak in mu razbil več vagonov. Več oseb je bilo poškodovanih. Isti vlak je imel nato zopet smolo na Savi, o čemu poročamo na drugem mestu.

Krvava agrarna reforma. V neki vasi blizu Zvornika v Bosni so delili zemljo. Ker je komisija dodelila največ zemljo dobrovoljcem (bivšim vojakom, ki so se prostovoljno borili za Jugoslavijo), so se domači kmetje z orožjem spravili med komisijo in nad dobrovoljce in je iztirali.

Nesmiselno uničevanje. V Osijeku so finančni organi v raznih trgovinah zaplenili okoli 15 milijonov cigaretnih stročnic (hilz) v vrednosti pol milijona dinarjev. Stročnice so zažgali. Uprava monopolov je menda zblaznela, sicer ne bi mogla izdati tako glupe odredbe. Mar bi stročnice „monopolizirali“ s trakovi in prodali, skupilo pa dali v državne blagajne, ki še imajo dovolj prostora za pol milijona Din!

Ponarejeni 20 dolarski bankovci krožijo po Zagrebu. Kdor se hoče obvarovati škode, naj ne kupuje 20 dolarskih bankovcev od raznih zakotnih bankirjih in od neznanih oseb.

Dobro sta si izmislila, a ni se jima posrečilo. Dva trgovca iz Sarajeva sta se spravljala na pot v Dalmacijo, da tam nakupita blaga. Odločila sta se, da vzameta seboj 1800 dolarjev in sicer ne v denarnici, ampak med podplati. Napraviti sta si dala nove čevlje in izročila čevljarju 1800 Dol. z naročilom, naj je dene med dvojne podplate. Čevljar je obečal, da bo to storil, ko sta pa trgovca prišla v Dalmacijo in razparala čevlje, sta opazila, da je v njih samo 800 Dol. Ker sta vedela, da podplati dolarjev ne jedo, sta takoj sumila sarajevskega čevljarja in sedaj ovadila stvar sodišču, ki išče tistega, ki je obdržal 1000 Dol.

V Nedeljišču v Medjimurju je udarila strela v hišo J. Gombareka in ga na mestu ubila. Strela je skoz dimnik udarila v sobo, v kateri se je nahajal Gombarek. Njegova dva otroka, ki sta takrat tudi bila v sobi, sta ostala živa in sta dobila le lahke poškodbe. Hiša Gombarekova ni imela strelovoda.

Zrakoplove — velikani. Na Angleškem se zelo trudi, da bi razvili zrakoplovni promet. Ustanovili so si celo ministarstvo za zrakoplovbo. Kakor poročajo angleški listi, namerava to ministarstvo v kratkem dati zgraditi 12 zrakoplovov, ki bodo mnogo večji kakor so sedanji in bodo lahko vozili na stotine ljudi v oddaljene kraje.

Koliko je sirot v naši državi? Otroka, ki nimajo več roditeljev in za katere tudi nobeni krušni starši ne skrbijo, je v Jugoslaviji okoli 100.000. Bogatci in vsi, ki nimajo svoje dece naj se usmilijo sirot in jim pomagajo.

Nove 1000 dinarske novčanice. Dne 11. aprila da Narodna banka v promet nove novčanice po 1000 Din, ki so izdelane v Franciji. Na eni strani je glava Karagjorgja, na drugi slike Beograda, Zagreba, Ljubljane in Sarajeva v sredi med mesti je slika kmeta z voli, ki so vpreženi v plug.

Naše poštne znamke. Lepe so, tega ne more nikdo prerekati, saj se tiskajo v Ameriki. Toda razumeti res ne moremo, čemu se tiskajo v Ameriki? Prej so je tiskali pri nas doma, pa so tudi bile lepe in dobre. Mi s svojo slabo valuto pač ne bi smeli za take malenkostne izdelke, kakor so poštne znamke, trositi denar v dolarski državi. Štedite, gospodje pri pošti, dajte tiskati znamke doma. Mnogo cenejše bodo in kar boste tako prihranili, s tem izboljšajte plače svojim uslužbencem, ki so itak sramotno slabo plačani.

Finančni položaj Bolgarije. Bolgarsko finančno ministarstvo je priobčilo podrobne podatke o stanju financ, ki predstavljajo precej žalostno sliko. Največji primankljaj ima Bolgarija pri direktnih davkih. Državna blagajna bi morala dobiti od teh davkov lanijsko leto 620.500.000 levov, v resnici pa je dobila le 102.867.971

levov, tako da znaša deficit 517.632.628 levov. Isto je z dohodki od državnega imetja, kjer znaša deficit 582.305.129 levov. Državni proračun, kjer je v vseh panogah narodnega gospodarstva znatni primankljaj prvotno določenih dohodkov, priča jasno da se Bolgarija bliža finančnemu polomu.

Hrvati so zblazneli biki, Slovenci pa junčki — tako titulira „Slov. Narod“ Hrvate in Slovence v 78. številki, ko piše dobesedno sledeče: „Danes so torej v ospredju političnih razglabljanj v Beogradu še vedno načrti o nasilnih sredstvih, ki naj ukrote zbesnelega hrvatskega bika in klerikalnega slovenskega junčka ter ju spravijo k pameti“. Kar vse pošteno zavodne Hrvate imenovati zbesnele biki in Slovence, ki so se odrekli centralističnemu hlapčevanju pa titulirati z junčki, je zmožna samo še falirana policajdemokratska klika, katero je zaslužno obsodil v smrt pri zadnjih volitvah iztrežnjeni slovenski narod.

Plače ministrom na razpoloženju. Uradni list z dne 12. aprila 1923 objavlja zakon o začasni regulaciji plač tistih, ki so bili ministri naše države in Srbije. Zakon določuje, da tisti, ki so bili manj kot 6 mesecev ministri, ne dobijo nobene plače. Dobijo pa jo vendarle, ako so bili že 3 mesece ministri in ako imajo 10 let ukazne službe. Ako pa so bili državni uradniki in so kot taki imeli več kot 6000 Din letne plače, potem obdržijo pravico do te plače. Kdor je bil najmanj 10 mesecev minister, dobi na leto 8000 Din, ako ima 10 let ukazne službe. Tisti, ki so bili vsaj 1 leto dnij ministri, dobijo 10.000 Din letne plače, ako imajo 20 let ukazne službe. Posebne ugodnosti imajo tisti ministri, ki so bili že svoj čas v Srbiji ministri. Za tiste, ki so bili ministri na Hrvaškem, v Avstriji ali pa na Madžarskem, za nje n nobenih ugodnosti.

Zemljepisno karto Prekmurja je izdelal in založil g. Jurij Dembič, agrar. tehnični nadzornik v Rakičani, pošta M. Sobota. Karta se dobi pri založniku in stane 15 Din, brez poštne. Čedno izdelano karto priporočamo.

„Najslabše se godi Slovanom na Madžarskem“, tako je rekel dr. Uhlirž, zastopnik Čehoslovaške na sestanku, ki ga je imela medparlamentarna unija dne 6. in 7. aprila v Baslu v Švici: Dokazal je s številkami, da Čehi, Slovaki, Slovenci, Srbi in Hrvatje, Romuni in Nemci na Madžarskem nimajo skoraj nobenih šol in da nikjer pred nobenim uradom ne smejo uporabljati svojega jezika. Zastopnik Madžarske, grof Apponyi ni pričakoval, da bo dr. Uhlirž s številkami dokazal resničnost svojih trditev. Zato tudi ni vedel, kaj bi odgovoril. Rekel je samo to, da se bo glede tega doma informiral in da bo pri prihodnji seji dokazal, da dr. Uhlirž nima prav. Zatrjeval pa je, da imajo Slovani na Madžarskem vse polno šol. Povedal samo

ni tega, kje jih imajo. Tega seve ni mogel, ker je njemu samemu prav dobro znano, da nimajo Slovani na Madžarskem nobenih pravic.

Nepismenost vojakov je bilo leta 1921 v naših infanterijskih polkih nad 25.000. Od teh se je naučilo pisati in čitati kakih 9000, ostalih 16.000 pa se ni naučilo črk. Res je, da se mora vojak predvsem naučiti vojaških znanosti, toda pomisliti je, da je vojak, ki še črk ne pozna, mnogo manj vreden kakor pa tisti, ki to tudi razume. Mislimo, da bi se morali častniki in učitelji žrtvovati za vojake in je naučiti pisma.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Raznoterosti.) Carinski plot ob našem kolodvoru je verna slika pravega balkanizma, ki igra po celi državi prve gosli. Z istimi stroški bi se lahko kolodvor ogradil zelo okusno in ne s tako robato ograjo. Plot se je postavil oz. se postavlja radi carine, torej državne ustanove. Država pa za „prečane“ in menda tudi Srbijance nima denarja. Kadar pa bodo kake volitve, pa se bo razsipalo na vse strani. Potniki-tujci, ki prihajajo v G. Radgono, bodo odnesli lepe vtise. Tudi kolodvor, okoli katerega se ta mizerni plot postavlja, je bolj podoben kaki baraki kakor pa kolodvoru s tako obsežnim prometom. Železnična uprava bi s povečanjem kolodvora okrasila trg, obenem pa odpomogla pomanjkanju stanovanj s tem, da bi svoje uslužbenke imela pod svojo streho. Intervencija občine ali pa okrajnega zastopa v tem pogledu ne bi škodovala. Mi smo gluhi ušesom opetovano predložili nujno potrebo povečanja kolodvora, a bilo je zamanj. — Prireditel Bralnega društva, ki se je vršila v nedeljo, dne 29. pr. m. je dobro uspela. Brez posebne reklame se je napolnila dvorana od občinstva, ki je z napetostjo sledilo igri „Proč s starim ognjem!“. Igralci so dobro rešili svoje vloge. Na vspredu je bilo še petje, tamburanje, srečolov in licitacija. Prireditelji čutijo prijetno dolžnost, da se vsem darovalcem in sploh vsakemu, ki se je za prireditve potrudil, najlepše zahvaljujejo. — Premestitev in slovo. Večletni tukajšnji kaplan č. g. Maks Ašič je premeščen v Apače. Naša izobraževalna organizacija izgubi z blagim gospodom Ašičem odlično vodilno moč. Njegov pevski zbor se je lahko povsod postavil in je s premestitvijo najbolj prizadet, ker se bo težko našel primeren naslednik. Ob slovesu izrekamo marljivemu in vstrajnemu pevovodji najlepšo zahvalo za ves trud, ki ga je imel z nami. Bog dobroti naj stotero poplača vse! Kot oraču na novi ledini pa mu želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova pri vsakem delu. — Pa še pridite med nas — to želijo Vaši hvaležni pevci. — Darovalci dobitkov za srečolov Bralnega društva so se sijajno pokazali. Vzlasti prepvsem naši kmetje s Stavenskega vrha pa tudi drugod. Globoko je v naše ljudstvo vkoreninjena lepa navada, da svoja društva in ustanove podpira po svoji možnosti. Tudi razni zasebniki in trgovci so naklonili par res dobrih, praktičnih in lepih dobitkov. Vsem plemenitim darovalcem še enkrat kličemo: Bog povrni stotero! — Člani kmetijskega bralnega društva, ki ima svojo knjižnico v veži Posojilnice, kjer se knjige vsako nedeljo do 1/211. ure

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(2. nadaljevanje.)

Miha: Uršika, kdor to govori, laže. Kar se pa dela tiče, dobro veš, da storim vse v hiši in na polju; sedaj pa je zima in vsak krščanski človek si malo oddahne. Ne bodi tako trdosrčna in pusti mi tisto malo veselja, ki ga imam —!

Urša: Ti bom že pokazala veselje! Nič se ne izgovarjaj! Danes sem takšne volje, da lahko nekaj doživim!

Miha: (nežno) Uršika, saj to ni žensko obnašanje. Bodi vendar dobra z menoj in ne uganjaj vedno sitnosti, da se sosedji spogledujejo. Kot možki bom vendar smel imeti kako besedo pri hiši, ali ne?!

Urša: (zakriči) Kuš! — Jaz grem sedaj k teti in glej, da se nikamor ne izgubiš! Pometi sobo, nacepaj drva, zakuri svinjsko kuhinjo, нареži repe in potem bova dalje govorila. Pridem takoj nazaj! (Se ozre kljubovalno in — odide).

5. prizor. (Miha sam.)

Miha: (sam; ko odhaja Urša, gleda previdno in plašno za njo, stopi k oknu in nekaj časa opazuje, nato nekaj godrnja, vzame metlo in začne pometati, obstoji za hip, vrže metlo nevoljen v kot in govori) —: O jaz, prokleti osel, da sem vzel to ragljo in nimam poguma, da bi ji enkrat odkupil korajžo! Še edinega veselja mi ne privoščim. Kadar grem v gostilno, je že joj; vedno moram plesati kakor ona gode. Ali res ni pomoči? (pogleda na uro). Saj je vse eno! Jutri zvečer imamo glavno vajo za Kraljevega viteza in jaz še vloge ne znam, in glavno vlogo imam, kako me je sram pred drugimi! Sicer pa: Ali res ni rešitve iz te ječe? Najraje bi se dal ločiti. Pa kako? G. župnik drži z njo. Ali pa jo nabijem enkrat, da bo pomnila! Pa bom dobil še več nazaj, sem že poskusil. Enkrat sem po nesreči strl krožnik, pa mi je vrgla pisker v hrbet, jaz njej škorenj v glavo, potem pa je prišla z metlo nad mene in če se ne bi takrat pravočasno skril pod mizo, bi odnesel težke udarce. Kako čudne so babnice! Niti dve nista jednaki, četudi pravijo, da so vse enake. — Ni laž! Najti moram sredstvo! (Premišluje). O, že vem: Prišla je rešilna misel. K staremu puščavniku grem, pa ga vprašam za svet. Če le ne bi bilo tako daleč. Sicer pa Peter Kljukec na

Vinskem vrhu še bolje razume vse čarovnije, k njemu grem in ga vprašam za svet in zdravilo! Sto dinarjev mu dam, sto težko prihranjenih, samo, da me reši te nesreče. In potem — ji že pokažem! (reče s posebnim naglasom, nakar se zunaj čujejo koraki: Miha se zdrzne, plaho pogleda po sobi, večkrat proti vratom, pobere metlo in začne nervozno pometati; od časa do časa pogleduje plašno na vrata, potem stopi k oknu in gleda). Hvalabogu, ni ja. Tako sem se ustrašil! (Pogleda na uro). Saj je še čas. Saj se bo zaklepetala, kakor je njena navada do poldne. (Sede na posteljo, vzame iz žepa sveženj svoje vloge in recitira:)

Molči zmaj! Če ne, razbijem tebi glavo koj! Znaj, da sem uničil takih kač nebroj! — (ponavlja, čita in govori na pamet, z naglasom, tupatam z gestami)

— Enkrat še, golazen, resno ti svetujem: Brž umakni se, drugače kruto se maščujem! — (dela isto, vedno bolj navdušeno) — O saj gre, gre, sijajno gre, to bo zijala Urša in bodo dekleta ploskale!

— In beseda moja, ako ne zaleže nič, hrbet grešni tvoj izbičal bo škorpjonski bič! (ponavlja in govori na pamet) — To bi bilo nekaj primerneza za njo!

(Dalje prihodnjič.)

predpoldan dalje izposojujejo se pozivajo, da poravnajo naročnino za tekoče leto in pridobijo še vsaj enega člana. — Naše upravnništvo se je preselilo in se nahaja v pritličju levo iste hiše. — Stanovanjska mizerija. Naš trg ima prvenstvo za vse mogoče stvari, tako tudi v stanovanjski mizeriji, ki je vsesplošna. Obstojča stanovanjska komisija (ako obstoji, vemo le kadar je največja sila) bi naj konskribirala vsa stanovanja odn. vse hiše celega trga brez izjeme. Tudi mora nekje biti predpis, koliko sobe sme imeti kdo, kajti zelo netaktno bi bilo, da se kak „izbravec“ šopiri in spreha po mnogih sobanah, medtem ko je mnogo družin stisnjenih v mala stanovanja, pa celo ubogi samci ne dobijo najskromnejših bivališč. Tu bi lahko občina precej pripomogla. Gospodje okoli Sokolskega doma niso v projekt za zidavo istega vpostavili stanovanj, ki so bolj potrebna. Zidajte s svojo opeko občinsko stanovanjsko hišo, pa boste imeli pomoč ljudstva na svoji strani. — Orjunci v Gornji Radgoni. Kakor se nam poroča, namerava Orjuna se vgnezditi tudi pri nas. Namen te organizacije je, kakor pravijo — „trebiti“. Samo vprašanje nastane, kje bodo gospodje orjunci začeli trebiti, da bodo toliko dosledni in taktni ter začeli s „trebljenjem“ v lastni hiši. Mi smo toliko narodno ponosni in zavedni, da ne rabimo orjuncem s pasjimi biči in bombami — pač pa bomo vedeli najti sredstvo proti sumljivim orjunskim metodam. Pri prvem pojavu te družbe bomo napisali za javnost imena, priimke, rojstne podatke, pripadnost predvojni in sedanje mišljenje najbolj navdušenih orjunskih junakov in njih boljših polovic. Samo ne izzivajte nas, je bolje za vas! — Posledica demokratsko-sokolskega samodržstva. Že v zadnji številki našega lista smo poročali, da je javna tajnost in da se že po gostilnah govori, da bo obč. odbor Neudauer obsojen radi priziva, ki ga je vložil proti dovolitvi tako velike podpore sokolskemu društvu iz občinskih sredstev, dalje radi shoda, ki bi se imel vršiti v znak protesta proti takemu občinskemu gospodarstvu. Shod je on sam sklical in ga vodil, motili in onemogočili pa so ga demokrati. In res, kakor smo v naprej poročali, je sodišče pri razpravi dne 2. tm. obsodilo Neudauerja radi omenjenih izmišljenih in zavutih dogodkov na pet dni zapora, poostrenim z enim postom. Sodišče je zaslišalo le par demokratskih in sokolskih vodij kot priče, vse od obtoženca Neudauerja predlagane priče in dokaze pa je zavrnilo. Sodišče opira svojo razsodbo na izpovedbe prič, katere so obtoženca na omenjenem shodu opljuvale in na njem razbile stol. Iz samega veselja nad to obsodbo in v zadoščenje nad svojo zmago se bodo demokrati še gotovo do nezvesti napili. Gospodje demokrati, kateri ste bili na shodu navzoči, kateri ste sami razbijali shod in se tega sami pri sebi prav dobro zavedate, ali vas ni sram pred vašim početjem in pred tako obsodbo, ali uvidite, kam vodi vaša samodržna občinska politika. Proti obsodbi je obtoženec prijavil vzklic. Po prečitani sodbi je obsojeni „zločinec“, ko je zapuščal sodno dvorano, vzkliknil „živele justici“. Pridružuje se temu vskliku vsa poštena javnost, ki tega kakor šličnih slučajev ne bo molče vtaknila v žep.

M. Sobota (Prekmurje). Dne 28. 4. 1923 se je vršil tukaj sestanek nameščencev fin. kontrole. Udeležba je bila za slabo vreme povoljna. Na istem je nam poročal tajnik finančne kontrole za Slovenijo gospod Franjo Gaberšek iz Ljubljane, o delovanju društva. Opozarjal je na težkoče, s katerimi se ima društvo boriti predno kaj doseže. Društvo se je tudi mnogo zavzelo za tovariše, ki so že več let suspendirani, a komaj pri enem še le ima zaznamovati uspeh. Končno je tov. Resman, — kot delegat društva, ki je bil meseca svečana t. l. v Beograd poslan, da posreduje pri merodajnih činiteljih za izboljšanje našega bednega položaja, — povedal navzočim o različnih obljubah, od katerih se danes niti ena izpolnila ni. Zato je obvestil nas o sklepih Okr. odbora, katere je nato storil in pozival vse tovariše na solidarnost.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na gostiji brata orla Cirila Lasbaher in sestre orlice Ivanke Rauter, se je nabralo za dijaško večerjo v Mariboru 316 K. Vam darovalcem Bog plačaj! Novoporočencema pa naj nakloni Vsemogočni v njunem zakonu obilo sreče. Bog živi!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V Slaptincih pri sv. Juriju ob Šč. je dne 16. aprila po

kratki in zelo mučni bolezni umrl v 53 letu svoje starosti ugledni posestnik Anton Križan. Bil je marljiv gospodar in dober družinski oče. Zapustil je vdovo in šest otrok. Na sedmini je nabrala Marica Lahova za društveni dom pri sv. Jurju ob Ščavnici 516 K. Rajnemu Antonu želimo večni mir, žalujoči vdovi in otrokom tolažbe, darovalcem in nabiralki pa posnemovalcev.

Kapela. Bela žena nam je zadela hud udarec na društvenem in političnem polju — utrgala nam je dne 23. 4. iz naših vrst vnetega delavca in vzor moža Jožefa Kaučič v najlepši dobi svojega življenja v 37. letu starosti. Rajni je bil večletni odbornik bralnega društva in orlovskega odseka, vnet pristaš in zaupnik K. Z., dolgoletni član cerkv. in narodnega pevskega zbora, izvrsten igralec na odru, povsem krščanski mož poštenjak. Njegov veličasten sprevod je priča kako zelo priljubljen je bil naš vrli Kaučič Jože. — Ostanesh nam v vednem spominu!

Cezanjejci. V nedeljo 30. aprila je izbruhnil pri Markoviču Iv. požar, ki je uničil škedenj z vsemi pritliklinami. Naslednji dan je zgorela pri Markoviču Fr. oslica slame. Komaj so vrli gasilci omejili tu nevarnost, je že gorelo pri Fenšu Iv. zgorelo je gospodarsko poslopje. Požigalcu so že na sledu.

Ljutomerski tržki godbi je naklonil g. Korošec Fr., pek v Ljutomeru 100 Din, za kar se mu odbor najiskrenee zahvaljuje. Godba še rabi nekaj godal in muzikalij, zato so darila dobrodošla. Godba šteje že 15 godcev in je priredila 22. aprila dobro uspeli koncert na „Triglavu“. Le tako naprej do popolnosti!

Ljutomer. Bralno društvo za ljutomersko okolico naznanja slavnemu občinstvu, da bo priredilo na Binkoštno nedeljo, lepo zgodovinsko igro „Cvetina Borogradska“ katero bo v pondeljek dne 21. maja ponavljalo. Oba praznika se prične s predstavo točno ob 4. uri popoldne, Vstopnice se dobijo v prodajalni I. del. kons. društva v Ljutomeru. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomer. Prostovoljno gasilno društvo občine Staravas je imenovalo častnim članom tovariša Jakob Stuhec, načelnika gasilske župe ljutomerske, župana itd. ter mu izročilo krasno častno diplomu, za njegove nevenljive zasluge v gasilstvu; tudi tovariša Matija Jelen posestnika istotam smo imenovali častnim članom, kot požrtvovalnega gasilca in ustanovitelja. Gasilno društvo Vama tovariša kličje, Bog Vaju živi še mnoga leta.

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi na šolarsko prireditve, ki se vrši v nedeljo 13. maja ob 15. (3.) uri popoldne v telovadnici. Spored: 1. Gerbič: „Veseli majnik“, 2. Dzordžević: „Mi smo deca vesela, triglasna zbora“, 3. Rojec: „Spoštuj starost!“, mladinska enodejanka; 4. Vilhar: „Slovenec, Srb, Hrvat“, 5. Dr. G. Ipavec: „Slovenec sem!“, triglasna zbora; 6. Gregoričeva: „Čista vest“, igrice v 1 dejanju. Vstopnina: I. sedeži 7 Din; II. sedeži 5 Din; stojišča 2 Din. Čisti dohodek je namenjen „Podpornemu društvu za ubožne otroke“.

Listnica uredništva.

Gornja Radgona. Že prejeli od drugod. Hvala. — Priporočamo se za tiskovni sklad in za prostovoljne darove za prireditve v korist tisk. sklada. — **Drugi:** Kritika šolskih razmer mora sloneti na neizpodbitnih faktih. Gospodje stoje na stališču, da so popolnoma nedolžni tako oni, kakor sistem. — **G. F. K.:** Glede obrtnikov upamo imeti zadevo končano. Bi nam bilo prav, da bi bili vsi brez izjeme dobri, pa ne samo obrtniki, ampak tudi odjemalci, od katerih nekateri mislijo, da živijo drugi od „štite božje“. Samo konkretne (resnične) slučaje bomo brezobzirno registrirali. — Še pišite.

— **E. W. — Št. Ilij.** Razumemo Vaš položaj in vemo, da niste edini, ki trpi. Samo revež, ki je vzajemen s sorožem lahko nekaj doseže. Kako vseč je bil Gospodu dar uboge vdove! Se priporočamo. — **J. Z. Negova:** Doposlana nam pesem je urednika razveselila, ker dokazuje Vaše zdravo politično mišljenje, za tisk pa ni. Škoda na prostoru, ki je itak skromen. V času, ko ste „klanfali“ ponesrečeno pesem bi rajše napisali kak priprost članek, ki bi s temi mislimi gotovo zagledal luč sveta. — Le pridno poročajte. — **Lizika Vrbnjak, Budislavci:** Pridobite nam še katerega naročnika, Vam gotovo ne bo žal. Vaš dopis smo vzeli na znanje. — **Janko Milec, Maribor:** Doposlana črtica je in ni. Ni slaba, ali za naše ljudi nima one pozitivne notranje vrednosti. — Dajem Vam ta-le svet: Pero Vam je gibčno. Poguma treba. V času pa, ko ste pisali to iskreno (za me je zelo iskrena) črtico o prijatelju, bi lahko napisali kak manjši sestavek politične ali pa gospodarsko-kulturne tendence, nekaj misli iz sodobne politike ali kaj izvirnih nasvetov itd. Skromen prostorček, ki je namenjen podlistkom pa se mora izrabiti za nekaj gibčnega, veselega ali pa zelo tragičnega. Vse pa mora biti priprostemu človeku lahko umljivo. Pa zdravstvujte in na svidenje. --

10 do 15 delavk sprejme takoj

Tovarna vžigalic v Rušah pri Mariboru.

Okrajni zastop v Gornji Radgoni razglašja, da se vrši

licitacija

za letošnje navašanje prodeca na okrajne ceste po sledečem redu: V pondeljek, dne 7. maja v Apačah v gostilni K. Fürst, v torek, dne 8. maja v Gornji Radgoni v gostilni g. J. Karbaš in v sredo, dne 9. maja pri Sv. Jurju v gostilni g. Horvat. Interesenti v obilnem številu vabljeni.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo. Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje. S pakovanjem in postnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilje: lekarnar Eugen v. Feller, Stubica Donja, Elzatr št. 326 Hrvatsko.

Poslušajte

dobro in zapomnite si, da kupite radi velikanskega nakupa direktno iz največjih svetovnih tovarn sukno, volno, cefir, platno, hlačevo, robce, ter sploh vso manufakturno robo najceneje v veletrgovini **R. Stermecki, Celje.** Cenik zastonj.

Andrej Trdina

bančni uradnik

Milka Trdina

roj. Robinšek

poročena.

Škofja Loka—Gornja Radgona,
dne 30. aprila 1923.

POZORI! Prodajam: ČITAJTE!

Benc. motor 10 HP Amerik. fabrikat. Cena 11.000 Din.
Motor na surovo olje, najcenejša pogonska sila, fabrikat „Klimaks“ 5—7 HP 9.500 Din.

Prevozní parni motor „Hofmeister“ 2½ HP, nove cevi. Za mlatev zelo pripraven. Cena 13.500 Din. Vsi stroji dobro ohranjeni in v pogonskem stanju za ogledati pri lastniku **M. Herga Bratonečiče — Sv. Lenart** p. Velika Nedelja.

Proda se en motocikl

z (benagnom) torpedo forma Tvorliška marka Freva (talijanski) 8 do 10 HP konjskih sil s tremi hitroči, ide 5 do 100 km v eni uri in vzame vsaki breg. Poizve se v kavarni Kemény Murska Sobota.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

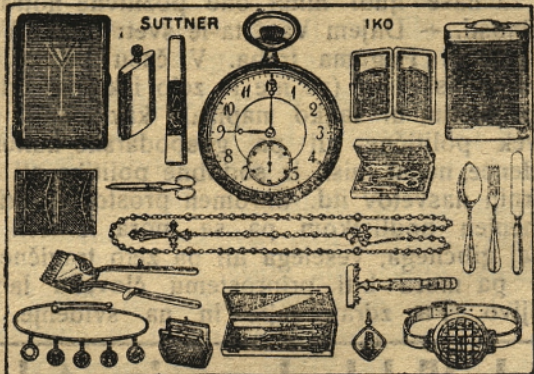
r. z. z. n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168

Dobro obuvalo je Suttnerjevo obuvalo!

Ne nadkriljivi v trajnosti in primerni obliki so črevlji za gospode iz močnega finega usnja! Elegantni in moderni črevlji za gospe in dekleta! Dobri in komot nizki črevlji in sandali! Bogata

izbira srajc, poramenic (hosenträger), športnih kap nudi vam ilustrovani Suttnerjev cenik, v katerem boste našli različno namizno orodje, škarje, žepne nože, doze za svačice in tobak, aparati za brijanje in nažigalce, verižice, krstne obeske in vse, kar želite za sebe ali za darila.

Tudi pravi Elza-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stubici, kako Elza-lilijno-mlečno milo se morejo priložiti radi udobnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba odposlati samo 2 dinarja za poštnino:

Odpošiljalni tvrdki ur
H. Suttner, Ljubljana št. 952, Slovenija.

Toliko jajc
mi znesejo moje
kokoši da je
veselje. Najrajši
jih prodam

RATNIK-u

**v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12**

kateri plača po najvišjih
dnevni cenah.

Kupuje tudi vinski kamen
po najvišjih dnevnih cenah.

Zdravilišče Slatina Radinci

Edino kopališče v SHS proti srčnim-ledvičnim-mehurnim boleznim. Naravno ogljično kisle kopelji. Pitna zdravljenja z Radinskimi vodami.

Izvrstni zdravilni uspehi. Najnižje cene. Vprašajte Vašega zdravnika.

Sezona od 1. junija do 15. septembra

Eksportna tvrdka

PROBST

v GORNJI RADGONI

kupuje stalno

JAJCA

po najvišji dnevni ceni!

Izletnikom iz Gornje Radgone in okolice se priporoča naša gostilna v Lutvercih. Za izvrstna vina in jedila je vedno preskrbljeno.

E 24/23-9.

Dražbeni oklic.

Dne 16. junija 1923 dopoldne ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. IV dražba polovico nepremičnine zemljiška knjiga Mele vl. št. 52 cenilna vrednost: 225.333 K 50 v s pritklinami in posestviyo najmanjši ponudek: 150.222 K 33 v.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče, Gornja Radgona,
dne 9. aprila 1923.

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas
lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brunšviske, hrenovke, kranjske, moz-tadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor prekajeno in sveže svinjsko, telečje in goveje, ki se dobi vsak dan po najnižjih dnevnih cenah.

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in piva na veliko in malo za gostilničarje in trgovce.

Prodajalka

zmožna knjigovodstva, kakor tudi ena samostojna kuharica se takoj sprejme pri gosp. Benjaminu Dibelčar v Gornji Radgoni. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj!

Hajdinsko kašo, lupljen oves (zob), ržene rožičke, posušene gobe, razno posušeno cvetje, koščice od marelic in druge deželne pridelke

kupuje

Tima Vladislavljevič

trgovina semenja, **Beograd.**

(Centrala te trgovine se nahaja v Franciji
Marseille, rue Ferrari No. 29.)

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavica in rezerva Din 50,000.000.—

Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split — Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35 — Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I. Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.